

Dr. Henryk Beekurts

Profesor politechniki w Brunświku.

CHEMIA ANALITYCZNA

DLA APTEKARZY.

PRZEŁOŻYŁ

Maryan Stępowski.

Z 80 drzeworytami i 2 tablicami barwnymi.

Zeszyt IV.

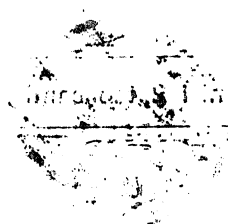
WARSZAWA

Nakładem Warszawskiego Towarzystwa Farmaceutycznego

1897.

Druk Lepperta i S-ki Elektoralna Nr. 8.

Дозволено Цензурою
Варшава 23 Іюля 1897 года.

Rozdział VII.

Badania kliniczno-chemiczne.

S p i s r z e c z y.

	Str.
I. Badanie moczu	243
A. Jakościowe badanie moczu	243
B. Ilościowe badanie moczu	246
C. Wykrywanie środków lekarskich w moczu	251
II. Badanie kamieni moczowych	252
III. Badanie kamieni żółciowych	253

1. Badanie moczu.

A. Jakościowe badanie moczu.

Jakościowe badanie moczu dotyczy określania barwy, zapachu, przejrzystości, odczynu, ciężaru właściwego oraz wykrywania obecności białka i cukru, a także barwników krwi i żółci, oraz indykanu.

Barwa normalnego moczu bywa zazwyczaj od słomkowej do czerwonożółtej; im bardziej mocz jest stężonym, tem ciemniejszą jego barwa i odwrotnie. W chorobliwym moczu ilość barwnika zmniejsza się lub zwiększa i kolor chwieje się pomiędzy bezbarwnym i brunatnoczarnym. Przyczyną nienormalnego zabarwienia moczu mogą być domieszki, pochodzące z ludzkiego organizmu, lub też zadane choremu środki lekarskie. I tak: barwnik krwi nadaje moczowi mięsną, prawie rubinową barwę, barwniki żółciowe zielonawą, a indykan ciemnoniebieskie zabarwienie. Kwas karbolowy powoduje ciemne, prawie czarne zabarwienie, santonina wybitnie żółte, chinina ciemne, rabarbarum, senes brunatnawą, błękit metylenowy niebieskie, antypiryna żółtoczerwone, prawie krwiste.

Zapach moczu bywa zwykle aromatycznym; łatwo jednak zmienia się pod wpływem przyjętych potraw (szparagi, czosnek) i środków lekarskich (terpentyna nadaje zapach fijołkowy), oraz wskutek amoniakalnej fermentacji. Mocz chorobliwy wykazuje niekiedy, w pewnych warunkach, zapach siarkowodoru (np. w obecności ropy), chloroformu (przy Diabetes mellitus).

Normalny mocz zawsze bywa **klarowny**; jeżeli badany mocz jest mętnym, to części, powodujące zmętnienie (osady moczowe), należy odcedzić i zbadać pod mikroskopem.

Ciężar właściwy oznaczają się z pomocą piknometra, areometra lub wagi Mohra. Specyalnie do badania moczu przygotowane małe areometry, czyli tak zwane urometry, zaopatrzone są jednocześnie w termometry i mają podziałki od 1,000 do 1,04. Korzystnem wielce jest posługiwanie się dwoma takimi przyrządami, z których jeden ma podziałki od 1,000 — 1,025, a drugi od 1,025 do 1,050.

Odczyn moczu bywa zazwyczaj słabo kwaśnym. Niekiedy jednak bywa obojętnym lub słabo alkalicznym, a niekiedy amfoternym (to znaczy zarówno kwaśnym, jak i alkalicznym). Odczyn określa się za pomocą czułych niebieskich i czerwonych papierków lakmusowych.